

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
OKRĘGOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE

Informator
o egzaminie eksternistycznym
przeprowadzanym od sesji jesiennej 2016
z zakresu liceum ogólnokształcącego

PODSTAWY
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Informator
o egzaminie eksternistycznym
przeprowadzanym od sesji jesiennej 2016
z zakresu liceum ogólnokształcącego

opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu.

Warszawa 2015

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl
www.oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
sekretariat@oke.jaworzno.pl
www.oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl
www.oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 216 44 95
sekretariat@oke.lomza.pl
www.oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
komisja@komisja.pl
www.komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl
www.oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl
www.oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 52
sekretariat@oke.wroc.pl
www.oke.wroc.pl

SPIS TREŚCI

I	Informacje ogólne	7
II	Wymagania egzaminacyjne	11
III	Opis egzaminu	16
IV	Przykładowy arkusz egzaminacyjny	18
V	Przykładowe rozwiązania zadań zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym i ich ocena	32

I INFORMACJE OGÓLNE

I.1. Podstawy prawne

Zgodnie z ustawą z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z późn. zm.) egzaminy eksternistyczne są integralną częścią zewnętrznego systemu egzaminowania. Za przygotowanie i przeprowadzanie tych egzaminów odpowiadają Centralna Komisja Egzaminacyjna i okręgowe komisje egzaminacyjne.

Sposób przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz.U. z 17 lutego 2012 r., poz. 188). Na podstawie wspomnianego aktu prawnego CKE i OKE opracowały *Procedury organizowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz zasadniczej szkoły zawodowej*.

Egzaminy eksternistyczne z zakresu liceum ogólnokształcącego są przeprowadzane z przedmiotów, którymi są: język polski, język obcy nowożytny, historia, wiedza o społeczeństwie, podstawy przedsiębiorczości, geografia, biologia, chemia, fizyka, matematyka, informatyka – zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977).

I.2. Warunki przystąpienia do egzaminów eksternistycznych

Do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego może przystąpić osoba, która ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową.

Osoba, która chce zdawać wyżej wymienione egzaminy eksternistyczne i spełnia formalne warunki, powinna nie później niż na 2 miesiące przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej złożyć do jednej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych wniosek o dopuszczenie do egzaminów zawierający:

- 1) imię (imiona) i nazwisko,
- 2) datę i miejsce urodzenia,

- 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
- 4) adres,
- 5) wskazanie, jako typu szkoły, liceum ogólnokształcącego.

Do wniosku należy dołączyć także świadectwo ukończenia gimnazjum albo świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej. Wniosek ten znajduje się na stronach internetowych OKE w formie załącznika do *Procedur organizowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych*.

W terminie 14 dni od dnia otrzymania przez OKE wniosku zainteresowana osoba zostaje pisemnie poinformowana o wynikach postępowania kwalifikacyjnego. Od rozstrzygnięcia komisji okręgowej służy odwołanie do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma. Rozstrzygnięcie dyrektora CKE jest ostateczne. W przypadku zakwalifikowania osoby do zdawania egzaminów eksternistycznych dyrektor OKE informuje ją o konieczności złożenia deklaracji oraz dowodu wniesienia opłaty za zadeklarowane egzaminy lub wniosku o zwolnienie z opłaty.

Informację o miejscach przeprowadzania egzaminów dyrektor OKE podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej okręgowej komisji egzaminacyjnej nie później niż na 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej.

Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy w okresie nie dłuższym niż 3 lata. W uzasadnionych wypadkach, na wniosek zdającego, dyrektor komisji okręgowej może przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych o dwie sesje egzaminacyjne. Dyrektor komisji okręgowej na wniosek osoby, która w okresie nie dłuższym niż 3 lata od upływu okresu zdawania ponownie ubiega się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych, zalicza tej osobie egzaminy eksternistyczne zdane w wyżej wymienionym okresie.

Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, nie później niż na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, składa dyrektorowi komisji okręgowej:

- 1) pisemną informację wskazującą przedmioty, z zakresu których zamierza zdawać egzaminy eksternistyczne w danej sesji egzaminacyjnej,
- 2) dowód wniesienia opłaty za egzaminy eksternistyczne z zakresu zajęć edukacyjnych albo wniosek o zwolnienie z opłaty.

Zdający może, w terminie 2 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej, jeżeli uzna, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zastrzeżenia w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora komisji okręgowej jest ostateczne.

W przypadku naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu eksternistycznego, jeżeli naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, ma prawo unieważnić egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie w następnej sesji egzaminacyjnej. Unieważnienie egzaminu może dotyczyć poszczególnych lub wszystkich zdających.

Na wniosek zdającego sprawdzony i oceniony arkusz egzaminacyjny oraz karta punktowania są udostępniane zdającemu do wglądu w miejscu i czasie określonych przez dyrektora komisji okręgowej.

I.3. Zasady dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu dla zdających z dysfunkcjami

Osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszące, słabosłyszące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, przystępują do egzaminów eksternistycznych w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności. Osoby te zobowiązane są przedstawić zaświadczenie wydane przez lekarza i potwierdzające występowanie danej dysfunkcji.

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej opracowuje szczegółową informację o sposobach dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości wyżej wymienionych osób i podaje ją do publicznej wiadomości na stronie internetowej CKE, nie później niż do dnia 1 września roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne.

Na podstawie wydanego przez lekarza zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji oraz zgodnie ze szczegółową informacją, o której mowa powyżej, dyrektor komisji okręgowej (lub upoważniona przez niego osoba) wskazuje sposób lub sposoby dostosowania

warunków i formy przeprowadzania egzaminu eksternistycznego do potrzeb i możliwości osoby z dysfunkcją/dysfunkcjami przystępującej do egzaminu eksternistycznego. Wyżej wymienione zaświadczenie przedkłada się dyrektorowi komisji okręgowej wraz z wnioskiem o dopuszczenie do egzaminów.

Zdający, który jest chory, może w czasie trwania egzaminu eksternistycznego korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych do stosowania w danej chorobie.

II WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

II.1. Wiadomości wstępne

Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych na egzaminie eksternistycznym wyznaczają wymagania ogólne i szczegółowe z zakresu podstawowego dla IV etapu edukacyjnego, określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977). Zgodnie z zapisami w podstawie programowej, podczas kształcenia w liceum ogólnokształcącym wymaga się wiadomości i umiejętności nabytych nie tylko na IV etapie kształcenia, lecz także na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

II.2. Wymagania

Wiadomości i umiejętności przewidziane dla uczących się w liceum ogólnokształcącym opisano w podstawie programowej – zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji – w języku efektów kształcenia¹. Cele kształcenia sformułowano w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczących się wyrażono w języku wymagań szczegółowych.

II.2.1. Cele kształcenia – wymagania ogólne z przedmiotu *podstawy przedsiębiorczości* w liceum ogólnokształcącym

I. Komunikacja i podejmowanie decyzji

Zdający wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki – zarówno pozytywne, jak i negatywne.

II. Gospodarka i przedsiębiorstwo

Zdający wyjaśnia zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa i sporządza prosty biznesplan; charakteryzuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki i instytucji rynkowych oraz rolę

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (2008/C111/01).

państwa w gospodarce; analizuje aktualne zmiany i tendencje w gospodarce świata i Polski; rozróżnia i porównuje formy inwestowania i wynikające z nich ryzyko.

III. Planowanie i kariera zawodowa

Zdający opisuje mocne strony swojej osobowości; analizuje dostępność rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i planów zawodowych.

IV. Zasady etyczne

Zdający wyjaśnia zasady etyczne w biznesie i w relacjach pracownik – pracodawca, potrafi ocenić zachowania pod względem etycznym.

II.2.2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe z przedmiotu *podstawy przedsiębiorczości* w liceum ogólnokształcącym

1. Człowiek przedsiębiorczy. Zdający:

- 1) przedstawia cechy, którymi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza,
- 2) rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej,
- 3) rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej,
- 4) charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania,
- 5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie,
- 6) analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która zgodnie z zasadami etyki odniosła sukces w życiu zawodowym,
- 7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań,
- 8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska,
- 9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli członka zespołu, pracownika, konsumenta,
- 10) zna prawa konsumenta oraz wymienia instytucje stojące na ich straży; przedstawia zasady składania reklamacji w przypadku niezgodności towaru z umową,

11) odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych; wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów.

2. Rynek – cechy i funkcje. Zdający:

- 1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin,
- 2) rozróżnia czynniki wytwórcze (praca, przedsiębiorczość, kapitał, ziemia i informacja) i wyjaśnia ich znaczenie w różnych dziedzinach gospodarki,
- 3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków,
- 4) wyjaśnia okružny obieg pieniądza w gospodarce rynkowej,
- 5) omawia transformację gospodarki Polski po 1989 r.,
- 6) charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż,
- 7) wyznacza punkt równowagi rynkowej na prostych przykładach.

3. Instytucje rynkowe. Zdający:

- 1) rozróżnia formy i funkcje pieniądza,
- 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce odgrywają instytucje rynkowe: bank centralny, banki komercyjne, giełda papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze emerytalne,
- 3) oblicza procent od kredytu i lokaty bankowej, ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie,
- 4) wyjaśnia mechanizm funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 5) wskazuje różnicę między rodzajami papierów wartościowych,
- 6) wymienia podstawowe wskaźniki giełdowe i wyjaśnia ich wagę w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie,
- 7) rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania,
- 8) oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie,
- 9) charakteryzuje system emerytalny w Polsce i wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową a wysokością emerytury,

10) analizuje oferty banków, funduszy inwestycyjnych, firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych.

4. Państwo, gospodarka. Zdający:

- 1) wymienia i charakteryzuje ekonomiczne funkcje państwa,
- 2) opisuje podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego,
- 3) przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę,
- 4) wymienia źródła dochodów i rodzaje wydatków państwa,
- 5) wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę,
- 6) charakteryzuje narzędzia polityki pieniężnej,
- 7) identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji,
- 8) wyjaśnia wpływ kursu waluty na gospodarkę i handel zagraniczny,
- 9) charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce,
- 10) wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski,
- 11) wskazuje największe centra finansowe i gospodarcze na świecie,
- 12) ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę świata i Polski oraz podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji.

5. Przedsiębiorstwo. Zdający:

- 1) charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo,
- 2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji,
- 3) sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie,
- 4) rozróżnia podstawowe formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstwa,
- 5) opisuje procedury i wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa,
- 6) omawia zasady pracy zespołowej i wyjaśnia, na czym polegają role lidera i wykonawcy; omawia cechy dobrego kierownika zespołu,
- 7) identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji,
- 8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji,
- 9) charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym,
- 10) charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa.

6. Rynek pracy. Zdający:

- 1) omawia mierniki i skutki bezrobocia dla gospodarki oraz sposoby walki z bezrobociem,
- 2) wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka,
- 3) analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim,
- 4) wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje,
- 5) rozróżnia sposoby zatrudnienia pracownika i interpretuje podstawowe przepisy kodeksu pracy, w tym obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy,
- 6) sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy,
- 7) przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych,
- 8) charakteryzuje różne formy wynagrodzeń i oblicza swoje wynagrodzenie brutto i netto; wypełnia deklarację podatkową PIT, opierając się na przykładowych danych,
- 9) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika, wyjaśnia zjawisko mobbingu w miejscu pracy oraz przedstawia sposoby przeciwdziałania.

III OPIS EGZAMINU

III.1. Forma i zakres egzaminu

Egzamin eksternistyczny z zakresu liceum ogólnokształcącego z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości jest egzaminem pisemnym, sprawdzającym wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, przytoczone w rozdziale II *Wymagania egzaminacyjne* niniejszego informatora. Osoba przystępująca do egzaminu rozwiązuje zadania zawarte w jednym arkuszu egzaminacyjnym.

III.2. Czas trwania egzaminu

Egzamin trwa **120** minut.

III.3. Arkusz egzaminacyjny

Arkusz egzaminacyjny z podstaw przedsiębiorczości zawiera zadania badające opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu przedsiębiorczości, w tym charakteryzowania i interpretowania mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, zasad zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa, przygotowania do planowania własnej ścieżki kariery zawodowej na podstawie analizy swoich mocnych i słabych stron oraz informacji z rynku pracy. Zadania egzaminacyjne badają również umiejętność analizy bieżących zjawisk ekonomicznych w gospodarce świata i Polski, analizy i interpretacji zasad etycznych obowiązujących w biznesie i relacjach pracowniczych, a także umiejętności komunikacyjne oraz związane z podejmowaniem decyzji i oceną ich skutków.

Arkusz egzaminacyjny z *podstaw przedsiębiorczości* składa się z różnego rodzaju zadań zamkniętych i otwartych.

Wśród zadań zamkniętych mogą wystąpić:

- zadania wyboru wielokrotnego, w których zdający wybiera poprawną odpowiedź spośród kilku podanych propozycji,
- zadania typu prawda/fałsz, w których zdający stwierdza prawdziwość lub fałszywość podanych informacji,
- zadania na dobieranie, w których zdający łączy podane elementy.

Wśród zadań otwartych mogą wystąpić:

- zadania z luką, w których zdający uzupełnia zdania, fragmenty tekstu, wstawiając odpowiednie słowo, wyrażenie, zdanie, oznaczenie itp.,
- zadania krótkiej odpowiedzi, w których zdający formułuje odpowiedź w formie jednego lub kilku wyrazów bądź zdań,
- zadania rozszerzonej odpowiedzi, w których zdający redaguje dłuższą, spójną wypowiedź na określony temat.

W arkuszu egzaminacyjnym obok numeru każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

III.4. Zasady rozwiązywania i zapisu rozwiązań

Zdający rozwiązuje zadania bezpośrednio w arkuszu egzaminacyjnym.

Ostatnia strona arkusza egzaminacyjnego jest przeznaczona na brudnopis.

III.5. Zasady sprawdzania i oceniania arkusza egzaminacyjnego

Za organizację procesu sprawdzania i oceniania arkuszy egzaminacyjnych odpowiadają okręgowe komisje egzaminacyjne. Rozwiązania zadań przez zdających sprawdzają i oceniają zewnątrzni egzaminatorzy powoływani przez dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Rozwiązania zadań oceniane są przez egzaminatorów na podstawie szczegółowych kryteriów jednolitych w całym kraju.

Ocenie podlegają tylko te fragmenty pracy, które dotyczą pytań/poleceń. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres pytań/poleceń, nie podlegają ocenie.

W zadaniach krótkiej odpowiedzi, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się go wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną; jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech, danych itp.), niż wynika to z polecenia w zadaniu, to ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu mówi polecenie.

Jeśli w zadaniu krótkiej odpowiedzi, oprócz poprawnej odpowiedzi, dodatkowo podano odpowiedź (informację) błędną, sprzeczną z odpowiedzią poprawną, za rozwiązanie zadania nie przyznaje się punktów.

Zapisy w brudnopisie nie są oceniane.

Zadania egzaminacyjne ujęte w arkuszach egzaminacyjnych są oceniane w skali punktowej.

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych przedmiotów są wyrażane w stopniach według skali stopni szkolnych – od 1 do 6. Przeliczenia liczby punktów uzyskanych na egzaminie eksternistycznym z danego przedmiotu na stopień szkolny dokonuje się w następujący sposób:

- stopień celujący (6) – od 93% do 100% punktów;
- stopień bardzo dobry (5) – od 78% do 92% punktów;
- stopień dobry (4) – od 62% do 77% punktów;
- stopień dostateczny (3) – od 46% do 61% punktów;
- stopień dopuszczający (2) – od 30% do 45% punktów;
- stopień niedostateczny (1) – poniżej 30% punktów.

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ustala komisja okręgowa na podstawie liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających i oceniających dany arkusz egzaminacyjny.

Zdający zdał egzamin eksternistyczny z danego przedmiotu, jeżeli uzyskał z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.

Wynik egzaminu – wyrażony w skali stopni szkolnych – odnotowuje się na świadectwie ukończenia szkoły wydawanym przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną.

IV PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

W tym rozdziale prezentujemy **przykładowy** arkusz egzaminacyjny. Zawiera on instrukcję dla zdającego oraz zestaw zadań egzaminacyjnych.

W rozdziale V informatora zamieszczono przykładowe odpowiedzi zdających, kryteria oceniania zadań oraz komentarze.

Arkuszy zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

PESEL (*wpisuje zdający*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

LPP-A1-153

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron (zadania 1–28). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Możesz korzystać z linijki oraz kalkulatora.
7. Wypełnij tę część karty punktowania, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.
9. Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

W zadaniach, w których podane są cztery odpowiedzi A, B, C, D, wybierz i podkreśl jedyną poprawną odpowiedź.

Zadanie 1. (1 pkt)

Uzupełnij zdania, wpisując w wyznaczonych miejscach jedno z określeń podanych w nawiasach.

W gospodarce rynkowej dominującą własnością czynników produkcji jest własność
 (państwowa / prywatna).

W gospodarce rynkowej cele ekonomiczne przedsiębiorstw są ustalane
 (przez rząd / na podstawie informacji płynących z rynku).

Zadanie 2. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie – wybierz właściwe określenie z podanych w nawiasie.

Rada Polityki Pieniężnej podniosła stopy procentowe NBP. Przyczyną tej decyzji jest
 (rosnąca / malejąca / pozostająca bez zmian) stopa inflacji.

Zadanie 3. (1 pkt)

Kryzys gospodarczy to inaczej recesja, spowolnienie lub załamanie gospodarki.

Wskaż, jak zmienia się bezrobocie i zyski przedsiębiorstw w okresie kryzysu gospodarczego – podkreśl właściwe określenie spośród podanych w nawiasie.

Bezrobocie (wzrośnie / zmaleje / pozostanie bez zmian).

Zyski przedsiębiorstw (wzrosną / zmaleją / pozostaną bez zmian).

Zadanie 4. (2 pkt)

Poniższa tabela przedstawia dynamikę produktu krajowego brutto w cenach stałych w latach 2005–2011.

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Rok poprzedni =100						
Dynamika PKB ogółem	103,6	106,2	106,8	105,1	101,6	103,9	104,3

Mały Rocznik Statystyczny 2012

Przeanalizuj dane statystyczne w tabeli i odpowiedz na pytania.

1. W którym roku wzrost produktu krajowego brutto był największy, a w którym – najmniejszy?

Największy wzrost PKB był w roku

Najmniejszy wzrost PKB był w roku

2. Ile wyniósł procentowy największy wzrost PKB?

Największy wzrost PKB wyniósł

Zadanie 5. (1 pkt)

Uzupełnij poniższy tekst – wybierz właściwe określenie z nawiasów.

Spółka osobowa to spółka prawa handlowego, której działalność opiera się na osobistej więzi wspólników. Spółka osobowa (*jest / nie jest*) osobą prawną, może ją reprezentować każdy ze wspólników, a majątek spółki (*jest / nie jest*) własnością wspólników.

Zadanie 6. (1 pkt)

Kupiony towar zepsuł się 3 miesiące od chwili zakupu. Konsument chce złożyć reklamację i skorzystać z przepisów z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową.

Składając reklamację, powinien przedstawić

- A. kartę gwarancyjną.
- B. instrukcję użytkowania.
- C. dowód zakupu.
- D. dowód zapłaty kartą kredytową.

Zadanie 7. (1 pkt)

Rynek, na którym nie występuje konkurencja, ponieważ jest tylko jeden producent lub dostawca danego towaru. Towar ten nie ma bliskiego substytutu.

Powyższa definicja opisuje

- A. rynek hurtowy.
- B. rynek lokalny.
- C. monopol.
- D. oligopol.

Zadanie 8. (1 pkt)

Podstawowym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z

- A. podatku od dochodów i usług (VAT).
- B. podatku od dochodów osób fizycznych (PIT).
- C. podatku od osób prawnych (CIT).
- D. podatku akcyzowego.

Zadanie 9. (1 pkt)

Politykę monetarną państwa prowadzi

- A. rząd.
- B. parlament.
- C. bank centralny.
- D. bank gospodarstwa krajowego.

Zadanie 10. (3 pkt)

Czynniki wytwórcze to zasoby wykorzystywane do produkcji dóbr i usług. Podstawowymi czynnikami wytwórczymi są: ziemia, praca, kapitał, przedsiębiorczość oraz wiedza i informacja. W tabeli zapisano cztery zdania opisujące czynniki wytwórcze.

Wpisz w wolną rubrykę literę P, jeśli uważasz, że zdanie jest prawdziwe, lub literę F, jeżeli uważasz, że zdanie jest fałszywe.

Zdanie	P / F
Ziemia to wszystkie zasoby naturalne wykorzystywane w procesie produkcji, np. surowce mineralne, zasoby wody, ziemia uprawna.	
Kapitał to zasoby finansowe posiadane przez przedsiębiorstwo i wykorzystywane do zakupów.	
Praca to zatrudnieni pracownicy, ich wiedza, doświadczenie i umiejętności wykorzystywane do wyprodukowania danego dobra lub usługi.	
Wiedza to ogół wiarygodnych informacji o rzeczywistości wraz z umiejętnością ich wykorzystywania.	

Zadanie 11. (1 pkt)

Na popyt na dobra i usługi wpływają nie tylko ich ceny, lecz także czynniki pozacenowe. To znaczy, że przy niezmienionej cenie danego dobra lub usługi ludzie zwiększają lub zmniejszają wielkość swoich zakupów.

Podaj dwa czynniki pozacenowe wpływające na popyt.

1.
2.

Zadanie 12. (4 pkt)

12.1. Tabela przedstawia dzienną wielkość popytu i podaży na pączki w mieście X przy różnych cenach.

Cena w zł	Wielkość popytu	Wielkość podaży
1,00 zł	500	100
1,50 zł	400	200
2,00 zł	300	300
2,50 zł	200	400

Narysuj na wykresie krzywą podaży i krzywą popytu.

12.2. Podaj cenę równowagi.

Cena równowagi wynosi

12.3. Uzupełnij poniższe zdanie.

Równowaga rynkowa to sytuacja, w której wielkość popytu jest równa

Zadanie 13. (2 pkt)

Państwo spełnia następujące funkcje gospodarcze: alokacyjną, stabilizacyjną i redystrybucyjną.

Dopisz odpowiednią funkcję gospodarczą do poniższych działań ekonomicznych państwa.

1. Przedsiębiorstwo państwowe X zostało sprywatyzowane.

Funkcja

2. Rząd podwyższył świadczenia emerytalne.

Funkcja

3. Rząd wprowadził dodatki mieszkaniowe dla rodzin o niskich dochodach.

Funkcja

4. Rząd wprowadził program mający na celu zmniejszenie bezrobocia wśród absolwentów.

Funkcja

Zadanie 14. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie, wpisując rodzaj inflacji, który może być spowodowany przez zjawiska gospodarcze opisane poniżej.

Inflacja może być spowodowana m.in. przez wzrost cen surowców i materiałów wykorzystywanych w procesie produkcji. Przykładowo: wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach skutkuje wzrostem cen energii i paliw, co powoduje wzrost cen większości dóbr i usług w całej gospodarce.

Zadanie 15. (2 pkt)

Wskaż negatywny skutek wysokiego bezrobocia dla gospodarki oraz dla bezrobotnego i jego najbliższych.

Negatywny skutek dla gospodarki:

.....

Negatywny skutek dla bezrobotnego i jego najbliższych:

.....

Zadanie 16. (1 pkt)

Pan Krzysztof nie mógł znaleźć pracy w swojej rodzinnej miejscowości i zdecydował się na podjęcie pracy w innym mieście. Codziennie dojeżdża pociągiem w każdą stronę półtorej godziny.

Wskaż jeden pozytywny i jeden negatywny skutek tej decyzji dla jego kariery zawodowej.

Pozytywny skutek decyzji:

.....

Negatywny skutek decyzji:

.....

Zadanie 17. (1 pkt)

Uzupełnij poniższe zdanie.

Gestykulację, mimikę i wyraz twarzy, kontakt wzrokowy, pozycję ciała względem rozmówcy, intonację głosu, dźwięki paralingwistyczne (np. śmiech, ziewanie) występujące podczas rozmowy określa się jako komunikację

Zadanie 18. (2 pkt)

Negocjowanie to proces komunikowania się, którego celem jest osiągnięcie porozumienia stron uczestniczących w negocjacjach.

Styl rzeczowy negocjacji „wygrana – wygrana” zakłada m.in.:

- wspólne poszukiwanie rozwiązania przez strony,
- wypracowywanie wielu możliwości rozwiązania problemu i wybór najbardziej satysfakcjonującego dla obu stron,
- koncentrowanie się na problemie, nie na stanowiskach,
- poszukiwanie rozsądnego rozwiązania z zachowaniem dobrej atmosfery między stronami.

Podaj dwie korzyści dla negocjujących stron wynikające z zastosowania opisanego stylu negocjowania.

1.
.....

2.
.....

Zadanie 19. (1 pkt)

Podaj wybraną, Twoim zdaniem najważniejszą, cechę osoby przedsiębiorczej i krótko wyjaśnij, w jaki sposób może się ona przyczyniać do osiągnięcia sukcesu w życiu zawodowym.

.....

.....

.....

Zadanie 20. (2 pkt)

Przeczytaj poniższą ofertę pracy.

<p style="text-align: center;">Hipermarket zatrudni:</p> <p style="text-align: center;">KIEROWNIKA ZESPOŁU – SERY I WĘDLINY</p> <p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none">• wykształcenie średnie handlowe• książeczka do celów sanitarno-epidemiologicznych• co najmniej 2 lata pracy na stanowiskach kierowniczych w handlu (preferowane duże przedsiębiorstwa)• znajomość systemu HACAP• zorientowanie na klienta• umiejętność kierowania zespołem• umiejętność analitycznego myślenia <p style="text-align: center;">CV i list motywacyjny należy przesłać na adres xxx@gmail.com</p>
--

20.1. Podkreśl poprawną odpowiedź.

W powyższej ofercie pracy poszukiwany jest pracownik spełniający m.in. następujące wymagania:

- A. mgr ekonomii, doświadczenie jako kierownik sklepu lub działu w hipermarkecie, znajomość języka angielskiego.
- B. technik technologii żywności, znajomość systemu HACAP, umiejętność kierowania zespołem.
- C. technik handlowiec, znajomość systemu HACAP, umiejętność analitycznego myślenia.
- D. technik technologii żywności, doświadczenie jako kierownik sklepu lub działu w hipermarkecie, zorientowanie na klienta.

20.2. Jakie dokumenty aplikacyjne powinien dostarczyć kandydat do pracy w hipermarkecie jako kierownik zespołu, zgodnie z powyższą ofertą?

Odpowiedź:

Zadanie 21. (1 pkt)

Wskaż źródła prawa (*kodeks cywilny lub kodeks pracy*) regulujące warunki zawierania poniższych umów. Źródło prawa dopisz przy nazwie umowy.

umowa-zlecenie – kodeks

umowa o pracę – kodeks

Zadanie 22. (1 pkt)

Pan Adam podjął pracę 1 marca 2014 r. Zawarł umowę na okres próbny wynoszący 3 miesiące. 25 kwietnia 2014 pracodawca zdecydował się na rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem.

Przeanalizuj wybrane przepisy kodeksu pracy zamieszone poniżej, a następnie odpowiedz na pytanie: ile wynosi okres wypowiedzenia w przypadku umowy, którą zawarł Pan Adam?

Odpowiedź:

Art. 34.

Okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na okres próbny wynosi:

- 1. 3 dni robocze, jeżeli okres próbny nie przekracza 2 tygodni,*
- 2. 1 tydzień, jeżeli okres próbny jest dłuższy niż 2 tygodnie,*
- 3. 2 tygodnie, jeżeli okres próbny wynosi 3 miesiące.*

Art. 36.

§1. Okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest uzależniony od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy i wynosi:

- 1. 2 tygodnie, jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy,*
- 2. 1 miesiąc, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 6 miesięcy,*
- 3. 3 miesiące, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 3 lata.*

Zadanie 23. (1 pkt)

Pani Ewa ukończyła niedawno szkołę i stara się o pracę. Uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej. W swoim CV napisała, że potrafi współpracować w zespole. Osoba rekrutująca poprosiła panią Ewę o podanie uzasadnienia tego zapisu.

Zaproponuj uzasadnienie, jakie Pani Ewa może przedstawić w rozmowie kwalifikacyjnej.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 24. (2 pkt)

Pan Marcin Nowak uzyskał w 2013 dochód ze stosunku pracy, który po odliczeniach wyniósł 52 344,20 zł. Rozlicza się indywidualnie.

Uzupełnij poniższy fragment deklaracji PIT 37 Pana Marcina Nowaka, wykorzystując zamieszczone poniżej informacje.

E. OBLICZENIE PODATKU		zł	gr
Podstawa obliczenia podatku (po zaokrągleniu do pełnych złotych) Jeżeli w poz. 6 zaznaczono kwadrat nr 1, należy wpisać kwotę z poz. 111; w pozostałych przypadkach należy wpisać połowę kwoty z poz. 111	112.		
Obliczony podatek – zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy Podatek od podstawy z poz. 112; jeżeli w poz. 6 zaznaczono kwadrat nr 2, 3 albo 4, tak obliczony podatek należy pomnożyć przez 2; jeżeli wynik jest liczbą ujemną należy wpisać 0.	113.		
Doliczenia do podatku	114		
Podatek Do kwoty z poz. 113 należy dodać kwotę z poz. 114	115.		

Informacja

Podstawą opodatkowania jest dochód po odliczeniach, chyba że rozliczamy się wspólnie z małżonkiem (wtedy dochód po odliczeniach dzielimy przez dwa). Podatek należy obliczyć w zależności od wysokości podstawy opodatkowania zgodnie ze skalą zamieszczoną w poniższej tabeli.

Podstawa opodatkowania	Podatek wynosi
Poniżej 85 528 zł	18 procent minus kwota zmniejszająca podatek 556 zł 02 gr.
Powyżej 85 528 zł	14 839 zł 02 gr. plus 32 procent nadwyżki ponad 85 528 zł

Jeżeli podstawa opodatkowania wynosi poniżej 85 528 zł, to podatek wyniesie 18 procent podstawy opodatkowania minus 556,02 zł;

Jeżeli podstawa opodatkowania jest większa niż 85 528 zł, to podatek wyniesie 14 839,02 zł plus 32 procent od nadwyżki podstawy opodatkowania przekraczającej 85 528 zł.

Miejsce na obliczenia

Zadanie 25. (1 pkt)

Poniższy wzór pozwala na obliczenie zysku, jaki można osiągnąć z lokaty bankowej.

$$A = L (1 + o)^n$$

gdzie:

o – oprocentowanie lokaty (wyrażone ułamkiem dziesiętnym)

n – liczba okresów (lat oszczędzania)

L – wielkość lokaty

A – kwota, jaką uzyska się z lokaty (kapitał + odsetki)

Oblicz, jaką kwotę zysku otrzymasz, jeżeli ulokujesz 2000 zł na 2 lata przy oprocentowaniu rocznym 2%.

Miejsce na obliczenia

Odpowiedź:

Zadanie 26. (2 pkt)

Określ płynność (*duża, mała*) i ryzyko (*duże, małe, średnie*) dla poniższych form inwestowania oszczędności.

Forma inwestowania	Płynność	Ryzyko
lokata bankowa terminowa		
inwestycje w akcje na giełdzie papierów wartościowych		
inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych		

Zadanie 27. (1 pkt)

Pojęcie etycznego biznesu może być rozpatrywane w wielu aspektach, m.in. w relacjach ze środowiskiem, klientami, partnerami biznesowymi.

Podaj jeden przykład etycznego zachowania przedsiębiorstwa wobec jego klientów.

Odpowiedź:

.....

Zadanie 28. (1 pkt)

Uzupełnij poniższy opis.

Przełożony w miejscu pracy przydziela pracownikowi zadania bezsensowne i zbędne, poniżej jego kwalifikacji, często z krótkim, nierealnym terminem realizacji, ośmiesza pracownika i sugeruje zaburzenia psychiczne, ciągle krytykuje wykonywaną pracę.

Wszystkie te działania, które są nieetyczne i zakazane w przepisach prawa pracy, noszą nazwę

BRUDNOPIS

V PRZYKŁADOWE ROZWIĄZANIA ZADAŃ ZAMIESZCZONYCH W ARKUSZU EGZAMINACYJNYM I ICH OCENA

Uwaga:

Przykładowe wypowiedzi zdających są wiernymi cytatami z arkuszy egzaminacyjnych i mogą zawierać błędy.

Zadanie 1. (1 pkt)

Uzupełnij zdania, wpisując w wyznaczonych miejscach jedno z określeń podanych w nawiasach.

W gospodarce rynkowej dominującą własnością czynników produkcji jest własność (*państwowa / prywatna*).

W gospodarce rynkowej cele ekonomiczne przedsiębiorstw są ustalane (*przez rząd / na podstawie informacji płynących z rynku*).

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: 1. <i>prywatna</i> 2. <i>na podstawie informacji płynących z rynku</i> Zdający otrzymuje za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 punkt. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>		
A	1. W gospodarce rynkowej dominującą własnością czynników produkcji jest własność <u><i>prywatna</i></u> . 2. W gospodarce rynkowej cele ekonomiczne przedsiębiorstw są ustalane <u><i>na podstawie informacji płynących z rynku</i></u> .	Zdający A za poprawne uzupełnienie dwóch zdań otrzymał 1 punkt.
B	1. W gospodarce rynkowej dominującą własnością czynników produkcji jest własność <u><i>prywatna</i></u> . 2. W gospodarce rynkowej cele ekonomiczne przedsiębiorstw są ustalane <u><i>przez rząd</i></u> .	Zdający B podał błędnie sposób określania celów w gospodarce rynkowej i otrzymał 0 punktów.

Zadanie 2. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie – wybierz właściwe określenie z podanych w nawiasie.

Rada Polityki Pieniężnej podniosła stopy procentowe NBP. Przyczyną tej decyzji jest (*rosnąca / malejąca / pozostająca bez zmian*) stopa inflacji.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: Rada Polityki Pieniężnej podniosła stopy procentowe NBP. Przyczyną tej decyzji jest <u>rosnąca</u> stopa inflacji. Zdający za udzielenie poprawnej odpowiedzi otrzymuje 1 punkt. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi.		
A	Przyczyną tej decyzji jest <u>rosnąca</u> stopa inflacji.	Zdający A za poprawne uzupełnienie zdania otrzymał 1 punkt.

Zadanie 3. (1 pkt)

Kryzys gospodarczy to inaczej recesja, spowolnienie lub załamanie gospodarki.

Wskaż, jak zmieniają się bezrobocie i zyski przedsiębiorstw w okresie kryzysu gospodarczego – podkreśl właściwe określenie spośród podanych w nawiasie.

Bezrobocie (*wzrośnie / zmaleje / pozostanie bez zmian*).

Zyski przedsiębiorstw (*wzrosną / zmaleją / pozostaną bez zmian*).

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: Bezrobocie <u>wzrośnie</u> Zyski przedsiębiorstw <u>zmaleją</u> Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub brak odpowiedzi.		
A	Bezrobocie <u>wzrośnie</u> Zyski przedsiębiorstw <u>zmaleją</u>	Zdający A za dwa poprawne podkreślenia otrzymał 1 punkt.
B	Bezrobocie <u>wzrośnie</u> Zyski przedsiębiorstw <u>wzrosną</u>	Zdający B za niepoprawne podkreślenie otrzymał 0 punktów.

Zadanie 4. (2 pkt)

Poniższa tabela przedstawia dynamikę produktu krajowego brutto w cenach stałych w latach 2005–2011.

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Rok poprzedni =100						
Dynamika PKB ogółem	103,6	106,2	106,8	105,1	101,6	103,9	104,3

Mały Rocznik Statystyczny 2012

Przeanalizuj dane statystyczne w tabeli i odpowiedz na pytania.

1. W którym roku wzrost produktu krajowego brutto był największy, a w którym – najmniejszy?

Największy wzrost PKB był w roku

Najmniejszy wzrost PKB był w roku

2. Ile wyniósł procentowy największy wzrost PKB?

Największy wzrost PKB wyniósł

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź:</p> <p>1. Największy wzrost PKB był w roku <u>2007</u>. Najmniejszy wzrost PKB był w roku <u>2009</u>.</p> <p>2. Największy wzrost PKB wyniósł <u>6,8%</u>.</p> <p>Za trzy poprawne odpowiedzi zdający otrzymuje 2 punkty. Za dwie poprawne odpowiedzi zdający otrzymuje 1 punkt. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	<p>1. Największy wzrost PKB był w roku <u>2007</u>. Najmniejszy wzrost PKB był w roku <u>2009</u>.</p> <p>2. Największy wzrost PKB wyniósł <u>6,8%</u>.</p>	Zdający A poprawnie odpowiedział na trzy pytania i otrzymał 2 punkty.
B	<p>1. Największy wzrost PKB był w roku <u>2007</u>. Najmniejszy wzrost PKB był w roku <u>2009</u>.</p> <p>2. Największy wzrost PKB wyniósł</p>	Zdający B poprawnie odpowiedział na 2 pytania i otrzymał 1 punkt. Uwaga. Dynamika wzrostu PKB w każdym roku przekracza 100%, stąd w każdym roku notowany był wzrost PKB w stosunku do roku poprzedniego.

Zadanie 5. (1 pkt)

Uzupełnij poniższy tekst – wybierz właściwe określenie z nawiasów.

Spółka osobowa to spółka prawa handlowego, której działalność opiera się na osobistej więzi wspólników. Spółka osobowa (*jest / nie jest*) osobą prawną, może ją reprezentować każdy ze wspólników, a majątek spółki (*jest / nie jest*) własnością wspólników.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Spółka osobowa to spółka prawa handlowego, której działalność opiera się na osobistej więzi wspólników. Spółka osobowa <u>nie jest</u> osobą prawną, może ją reprezentować każdy ze wspólników, a majątek spółki <u>jest</u> własnością wspólników. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	Spółka osobowa to spółka prawa handlowego, której działalność opiera się na osobistej więzi wspólników. Spółka osobowa <u>jest</u> osobą prawną, może ją reprezentować każdy ze wspólników, a majątek spółki <u>jest</u> własnością wspólników	Zdający A za niepoprawne uzupełnienie pierwszej luki, mimo poprawnego uzupełnienia drugiej luki, otrzymał 0 punktów.
B	Spółka osobowa to spółka prawa handlowego, której działalność opiera się na osobistej więzi wspólników. Spółka osobowa <u>nie jest</u> osobą prawną, może ją reprezentować każdy ze wspólników, a majątek spółki <u>jest</u> własnością wspólników.	Zdający B za poprawne uzupełnienie dwóch luk otrzymał 1 punkt.

Zadanie 6. (1 pkt)

Kupiony towar zepsuł się 3 miesiące od chwili zakupu. Konsument chce złożyć reklamację i skorzystać z przepisów z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową.

Składając reklamację, powinien przedstawić

- A. kartę gwarancyjną.
- B. instrukcję użytkowania.
- C. dowód zakupu.
- D. dowód zapłaty kartą kredytową.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: C. dowód zakupu. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.		
A	Składając reklamację, powinien przedstawić <u>C. dowód zakupu.</u>	Zdający A za udzielenie poprawnej odpowiedzi otrzymał 1 punkt.
B	Składając reklamację, powinien przedstawić <u>A. kartę gwarancyjną.</u>	Zdający B za niepoprawne uzupełnienie zdania otrzymał 0 punktów.

Zadanie 7. (1 pkt)

Rynek, na którym nie występuje konkurencja, ponieważ jest tylko jeden producent lub dostawca danego towaru. Towar ten nie ma bliskiego substytutu.

Powyższa definicja opisuje

- A. rynek hurtowy.
- B. rynek lokalny.
- C. monopol.
- D. oligopol.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: Powyższa definicja opisuje C. monopol. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.		
A	Powyższa definicja opisuje <u>C. monopol.</u>	Zdający A za podkreślenie prawidłowej odpowiedzi otrzymał 1 punkt.
B	Powyższa definicja opisuje <u>A. rynek hurtowy.</u>	Zdający B za podkreślenie nieprawidłowej odpowiedzi otrzymał 0 punktów.

Zadanie 8. (1 pkt)

Podstawowym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z

- A. podatku od dochodów i usług (VAT).
- B. podatku od dochodów osób fizycznych (PIT).
- C. podatku od osób prawnych (CIT).
- D. podatku akcyzowego.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Podstawowym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z A. podatku od dochodów i usług (VAT). Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	Podstawowym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z <u>A. podatku od dochodów i usług (VAT).</u>	Zdający A za podkreślenie właściwego zakończenia zdania uzyskał 1 punkt.
B	Podstawowym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z <u>B. podatku od dochodów osób fizycznych (PIT).</u>	Zdający B za podkreślenie niewłaściwego zakończenia zdania uzyskał 0 punktów.

Zadanie 9. (1 pkt)

Politykę monetarną państwa prowadzi

- A. rząd.
- B. parlament.
- C. bank centralny.
- D. bank gospodarstwa krajowego.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Politykę monetarną państwa prowadzi C. bank centralny. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>		
A	Politykę monetarną państwa prowadzi <u>C bank centralny.</u>	Zdający A za podkreślenie właściwego zakończenia zdania uzyskał 1 punkt.
B	Politykę monetarną państwa prowadzi <u>A. rząd.</u>	Zdający B za podkreślenie niewłaściwego zakończenia zdania otrzymał 0 punktów.

Zadanie 10. (3 pkt)

Czynniki wytwórcze to zasoby wykorzystywane do produkcji dóbr i usług. Podstawowymi czynnikami wytwórczymi są: ziemia, praca, kapitał, przedsiębiorczość oraz wiedza i informacja. W tabeli zapisano cztery zdania opisujące czynniki wytwórcze.

Wpisz w wolną rubrykę literę P, jeśli uważasz, że zdanie jest prawdziwe, lub literę F, jeżeli uważasz, że zdanie jest fałszywe.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania	
Poprawna odpowiedź:			
	Zdanie	P / F	
	Ziemia to wszystkie zasoby naturalne wykorzystywane w procesie produkcji np. surowce mineralne, zasoby wody, ziemia uprawna.	P	
	Kapitał to zasoby finansowe posiadane przez przedsiębiorstwo i wykorzystywane do zakupów.	F	
	Praca to zatrudnieni pracownicy, ich wiedza, doświadczenie i umiejętności wykorzystywane do wyprodukowania danego dobra lub usługi.	P	
	Wiedza to ogół wiarygodnych informacji o rzeczywistości wraz z umiejętnością ich wykorzystywania.	P	
Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na cztery pytania zdający otrzymuje 3 punkty. Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na trzy pytania zdający otrzymuje 2 punkty. Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na dwa pytania zdający otrzymuje 1 punkt. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.			
A	Zdanie	P / F	Zdający A za poprawne wskazanie czterech zdań otrzymał 3 punkty.
	1.	P	
	2.	F	
	3.	P	
	4.	P	
B	Zdanie	P / F	Zdający B za poprawne wskazanie dwóch zdań otrzymał 1 punkt.
	1.	P	
	2.	F	
	3.	F	
	4.	F	
C	Zdanie	P / F	Zdający C za prawidłowe wskazanie jednego zdania otrzymał 0 punktów.
	1.	P	
	2.	P	
	3.	F	
	4.	F	

Zadanie 11. (1 pkt)

Na popyt na dobra i usługi wpływają nie tylko ich ceny, lecz także czynniki pozacenowe. To znaczy, że przy niezmienionej cenie danego dobra lub usługi ludzie zwiększają lub zmniejszają wielkość swoich zakupów.

Podaj dwa czynniki pozacenowe wpływające na popyt.

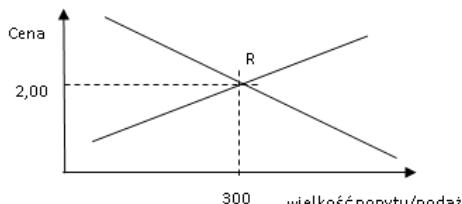
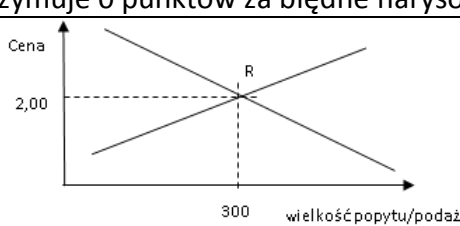
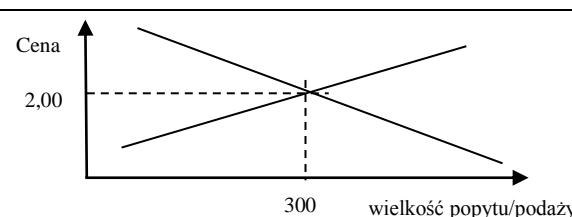
Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Przykładowe poprawne odpowiedzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moda. 2. Zwiększenie lub zmniejszenie dochodów ludności. 3. Sezonowość. 4. Większa/mniejsza liczba konsumentów na danym terenie w danym czasie. 5. Poprawa/spadek jakości towaru. <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi, tzn. Za poprawne podanie dwóch czynników.</p> <p>Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź, błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p> <p>Za poprawne uznane będą wszystkie logiczne i prawidłowe odpowiedzi.</p>		
A	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moda. 2. Poprawa jakości towaru. 	Zdający A za wskazanie dwóch poprawnych czynników uzyskał 1 punkt.
B	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie średniego dochodu mieszkańca powiatu. 2. Zmniejszenie dzietności rodzin. 	Zdający B za wskazanie dwóch poprawnych czynników uzyskał 1 punkt.
C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie lub zwiększenie sprzedaży towaru. 2. Poprawa lub spadek jakości towaru. 	Zdający C za wymienienie jednego niepoprawnego czynnika i jednego poprawnego otrzymał 0 punktów.

Zadanie 12. (4 pkt)

12.1. Tabela przedstawia dzienną wielkość popytu i podaży na pączki w mieście X przy różnych cenach.

Cena w zł	Wielkość popytu	Wielkość podaży
1,00 zł	500	100
1,50 zł	400	200
2,00 zł	300	300
2,50 zł	200	400

Narysuj na wykresie krzywą podaży i krzywą popytu.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
	<p>Poprawna odpowiedź:</p> 	<p>Zdający otrzymuje 1 punkt za poprawne narysowanie krzywej popytu. Zdający otrzymuje 1 punkt za poprawne narysowanie krzywej podaży. Razem 2 punkty. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędne narysowanie krzywej popytu i krzywej podaży</p>
A		<p>Zdający A za poprawne narysowanie krzywej popytu i podaży oraz wskazanie punktu równowagi otrzymał 1 punkt.</p>
B		<p>Zdający B poprawnie narysował krzywą popytu i krzywą podaży, ale ze względu na brak oznaczenia punktu równowagi otrzymał 0 punktów.</p>

12.2. Podaj cenę równowagi.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
	<p>Poprawna odpowiedź: Cena równowagi wynosi 2 zł. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>	
A	Cena równowagi wynosi 2 zł.	Zdający A za poprawne podanie ceny równowagi otrzymał 1 punkt.
B	Cena równowagi wynosi 300 zł	Zdający B za niewłaściwe podanie ceny równowagi otrzymał 0 punktów.

12.3. Uzupełnij poniższe zdanie.

Równowaga rynkowa to sytuacja, w której wielkość popytu jest równa

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Równowaga rynkowa to sytuacja, w której wielkość popytu jest równa wielkości podaży. Uwaga! Uznane będzie też każde poprawne określenie równowagi rynkowej. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>		
A	Równowaga rynkowa to sytuacja, w której wielkość popytu jest równa wielkości podaży.	Zdający A za prawidłowe uzupełnienie zdania otrzymał 1 punkt.
B	Równowaga rynkowa to sytuacja, w której ilość kupowanego towaru równa jest ilości sprzedawanego towaru.	Zdający B za prawidłowe uzupełnienie zdania otrzymał 1 punkt.

Zadanie 13. (2 pkt)

Państwo spełnia następujące funkcje gospodarcze: alokacyjną, stabilizacyjną i redystrybucyjną.

Dopisz odpowiednią funkcję gospodarczą do poniższych działań ekonomicznych państwa.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: 1. Przedsiębiorstwo państwowe X zostało sprywatyzowane. Funkcja <u>alokacyjna</u> 2. Rząd podwyższył świadczenia emerytalne. Funkcja <u>redystrybucyjna</u> 3. Rząd wprowadził dodatki mieszkaniowe dla rodzin o niskich dochodach. Funkcja <u>redystrybucyjna</u> 4. Rząd wprowadził program mający na celu zmniejszenie bezrobocia wśród absolwentów. Funkcja <u>stabilizacyjna</u> Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na trzy – cztery pytania zdający otrzymuje 2 punkty. Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na dwa pytania zdający otrzymuje 1 punkt. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	1. Funkcja alokacyjna 2. Funkcja redystrybucyjna 3. Funkcja redystrybucyjna 4. Funkcja stabilizacyjna	Zdający A za poprawne dobranie funkcji do czterech sytuacji otrzymał 2 punkty.
B	1. Funkcja alokacyjna 2. Funkcja stabilizacyjna 3. Funkcja redystrybucyjna 4. Funkcja stabilizacyjna	Zdający B za poprawne dobranie funkcji do trzech sytuacji otrzymał 2 punkty.
C	1. Funkcja alokacyjna 2. Funkcja stabilizacyjna 3. Funkcja redystrybucyjna 4. Funkcja redystrybucyjna	Zdający C za poprawne dobranie funkcji do dwóch sytuacji otrzymał 1 punkt.

Zadanie 14. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie, wpisując rodzaj inflacji, który może być spowodowany przez zjawiska gospodarcze opisane poniżej.

Inflacja może być spowodowana m.in. przez wzrost cen surowców i materiałów wykorzystywanych w procesie produkcji. Przykładowo: wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach skutkuje wzrostem cen energii i paliw, co powoduje wzrost cen większości dóbr i usług w całej gospodarce.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawne uzupełnienia: Inflacja <i>podażowa</i> lub inflacja <i>kosztowa</i>. Uznana zostanie każda z powyższych nazw inflacji, ponieważ są one używane zamiennie. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	<p>Inflacja <i>podażowa</i> może być spowodowana m.in. przez wzrost cen surowców i materiałów wykorzystywanych w procesie produkcji. Przykładowo: wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach skutkuje wzrostem cen energii i paliw, co powoduje wzrost cen większości dóbr i usług w całej gospodarce.</p>	<p>Zdający A za podanie poprawnej nazwy inflacji otrzymał 1 punkt.</p>
B	<p>Inflacja <i>kosztowa</i> może być spowodowana m.in. przez wzrost cen surowców i materiałów wykorzystywanych w procesie produkcji. Przykładowo: wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach skutkuje wzrostem cen energii i paliw, co powoduje wzrost cen większości dóbr i usług w całej gospodarce.</p>	<p>Zdający B za podanie poprawnej nazwy inflacji otrzymał 1 punkt.</p>

Zadanie 15. (2 pkt)

Wskaż negatywny skutek wysokiego bezrobocia dla gospodarki oraz dla bezrobotnego i jego najbliższych.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Przykładowe negatywne skutki dla gospodarki: zmniejszenie PKB, zwiększone wypłaty z budżetu państwa na zasiłki dla bezrobotnych, zwiększone wypłaty z budżetu państwa na aktywne formy walki z bezrobociem, zmniejszone dochody z budżetu z tytułu podatków od</p>		

<p>dochodów osobistych. Przykładowe negatywne skutki dla bezrobotnego i jego najbliższych: obniżenie poziomu życia, utrata kwalifikacji, frustracje, patologie społeczne (np. alkoholizm). Zdający otrzymuje po jednym punkcie za każde poprawne uzupełnienie. Uznane zostaną wszystkie logiczne i prawidłowe odpowiedzi.</p>		
A	<p>Negatywny skutek dla gospodarki: <i>zwiększone wydatki budżetu państwa na zasiłki dla bezrobotnych.</i> Negatywny skutek dla bezrobotnego: <i>obniżenie poziomu życia.</i></p>	<p>Zdający A za poprawne wskazanie dwóch negatywnych skutków otrzymał 2 punkty.</p>
B	<p>Negatywny skutek dla gospodarki: <i>zwiększone dochody z PIT.</i> Negatywne skutki dla bezrobotnego: <i>wzrost konsumpcji.</i></p>	<p>Zdający B za błędne wskazanie negatywnych skutków otrzymał 0 punktów.</p>

Zadanie 16. (1 pkt)

Pan Krzysztof nie mógł znaleźć pracy w swojej rodzinnej miejscowości i zdecydował się na podjęcie pracy w innym mieście. Codziennie dojeżdża pociągiem w każdą stronę półtorej godziny.

Wskaż jeden pozytywny i jeden negatywny skutek tej decyzji dla jego kariery zawodowej.

Pozytywny skutek decyzji: Negatywny skutek decyzji:

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Przykładowe skutki pozytywne podjętej decyzji: zdobycie nowego doświadczenia, ciągłość pracy, zdobycie nowych kwalifikacji. Przykładowe skutki negatywne podjętej decyzji: gorsze wykonywanie obowiązków związane ze zmęczeniem, niebezpieczeństwo spóźniania się do pracy. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi – trafne podanie jednego pozytywnego i jednego negatywnego skutku decyzji. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	<p>Pozytywny skutek decyzji: <i>zdobycie nowych doświadczeń.</i> Negatywny skutek decyzji: <i>niebezpieczeństwo spóźnień do pracy.</i></p>	<p>Zdający A za podanie dwóch skutków otrzymał 1 punkt.</p>
B	<p>Pozytywny skutek decyzji: <i>zdobycie nowych doświadczeń.</i> Negatywny skutek decyzji: <i>punktualność.</i></p>	<p>Zdający B za podanie niewłaściwego skutku negatywnego otrzymał 0 punktów.</p>

Zadanie 17. (1 pkt)

Uzupełnij poniższe zdanie.

Gestykulację, mimikę i wyraz twarzy, kontakt wzrokowy, pozycję ciała względem rozmówcy, intonację głosu, dźwięki paralingwistyczne (np. śmiech, ziewanie) występujące podczas rozmowy określa się jako komunikację

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Gestykulację, mimikę i wyraz twarzy, kontakt wzrokowy, pozycję ciała względem rozmówcy, intonację głosu, dźwięki paralingwistyczne (np. śmiech, ziewanie) występujące podczas rozmowy określa się jako komunikację <i>niewerbalną</i>. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p>		
A	Gestykulację, mimikę i wyraz twarzy, kontakt wzrokowy, pozycję ciała względem rozmówcy, intonację głosu, dźwięki paralingwistyczne (np. śmiech, ziewanie) występujące podczas rozmowy określa się jako komunikację <i>niewerbalną</i> .	Zdający A za właściwe uzupełnienie zdania uzyskał 1 punkt

Zadanie 18. (2 pkt)

Negocjowanie to proces komunikowania się, którego celem jest osiągnięcie porozumienia stron uczestniczących w negocjacjach.

Styl rzeczowy negocjacji „wygrana – wygrana” zakłada m.in.:

- wspólne poszukiwanie rozwiązania przez strony,
- wypracowywanie wielu możliwości rozwiązania problemu i wybór najbardziej satysfakcjonującego dla obu stron,
- koncentrowanie się na problemie, nie na stanowiskach,
- poszukiwanie rozsądnego rozwiązania z zachowaniem dobrej atmosfery między stronami.

Podaj dwie korzyści dla negocjujących stron wynikające z zastosowania opisanego stylu negocjowania.

1. 2.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Przykładowe odpowiedzi: 1. Możliwość znalezienia rozwiązania, które będzie satysfakcjonowało obie strony negocjacji przez ustalenie, co jest rzeczywiście ważne dla każdej ze stron. 2. Zachowanie dobrych relacji między negocjującymi stronami. 3. Możliwość elastycznego reagowania na pojawiające się argumenty, a nie „okopywanie”</p>		

<p>się na swoim sztywnym stanowisku, dzięki czemu negocjacje mogą przebiegać szybciej i sprawniej.</p> <p>Zdający otrzymuje 2 punkty za udzielenie poprawnej odpowiedzi – podanie dwóch korzyści dla negocjujących stron.</p> <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi – podanie jednej korzyści dla negocjujących stron.</p> <p>Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p> <p>Uznajemy wszystkie logiczne i trafne odpowiedzi.</p>		
A	<p>1. Możliwość znalezienia rozwiązania zadowalającego strony negocjujące.</p> <p>2. Możliwość powrotu do negocjacji w przyszłości ze względu na dobre stosunki między stronami.</p>	Zdający A za podanie dwóch korzyści uzyskał 2 punkty.
B	Negocjacje mogą się odbywać z zachowaniem dobrych relacji.	Zdający B za podanie jednej korzyści otrzymał 1 punkt.

Zadanie 19. (1 pkt)

Podaj wybraną, Twoim zdaniem najważniejszą, cechę osoby przedsiębiorczej i krótko wyjaśnij, w jaki sposób może się ona przyczyniać do osiągnięcia sukcesu w życiu zawodowym.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Przykładowa odpowiedź:</p> <p>Świadomość własnych mocnych i słabych stron pozwala na właściwe planowanie kariery zawodowej, wybieranie zawodu, rodzaju pracy zgodnie z predyspozycjami, podejmowanie się zadań, w których łatwiej osiągnąć sukces.</p> <p>Inne przykładowe cechy:</p> <p>samodzielny, odpowiedzialny, przejawiający inicjatywę, otwarty na ludzi, otwarty na zmiany, kreatywny, wierzący we własne możliwości, asertywny, zorientowany na osiąganie wyznaczonych celów, komunikatywny, tolerancyjny, współpracujący w zespole i inne.</p> <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi.</p> <p>Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.</p> <p>Uznane będą wszystkie logiczne i trafne odpowiedzi.</p>		
A	Zorientowany na osiąganie wyznaczonych celów. Cecha ta pozwala na dążenie do zamierzonego celu pomimo nieprzychylności losu, braku wystarczającego kapitału itp.	Zdający A za wskazanie cechy i krótkie, logiczne wyjaśnienie otrzymał 1 punkt.
B	Człowiek przedsiębiorczy powinien być sprytny, czasami bezwzględny, ponieważ inaczej nie osiągnie sukcesu.	Zdający B przedstawił wątpliwe cechy człowieka przedsiębiorczego i nie wyjaśnił, w jaki sposób mogą się one przyczyniać do osiągnięcia sukcesu w życiu zawodowym. Otrzymał 0 punktów.

Zadanie 20. (2 pkt)

Przeczytaj poniższą ofertę pracy.

<p>Hipermarket zatrudni: KIEROWNIKA ZESPOŁU – SERY I WĘDLINY</p>
<p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie średnie handlowe • książeczka do celów sanitarno-epidemiologicznych • co najmniej 2 lata pracy na stanowiskach kierowniczych w handlu (preferowane duże przedsiębiorstwa) • znajomość systemu HACAP • zorientowanie na klienta • umiejętność kierowania zespołem • umiejętność analitycznego myślenia <p style="text-align: center;">CV i list motywacyjny należy przesłać na adres xxx@gmail.com</p>

20.1. Podkreśl poprawną odpowiedź

W powyższej ofercie pracy poszukiwany jest pracownik spełniający m.in. następujące wymagania:

- A. mgr ekonomii, doświadczenie jako kierownik sklepu lub działu w hipermarkecie, znajomość języka angielskiego.
- B. technik technologii żywności, znajomość systemu HACAP, umiejętność kierowania zespołem.
- C. technik handlowiec, znajomość systemu HACAP, umiejętność analitycznego myślenia.
- D. technik technologii żywności, doświadczenie jako kierownik sklepu lub działu w hipermarkecie, zorientowanie na klienta.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: C. technik handlowiec, znajomość systemu HACAP, umiejętność analitycznego myślenia. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi</p>		
A	C. technik handlowiec, znajomość systemu HACAP, umiejętność analitycznego myślenia.	Zdający A za poprawną odpowiedź otrzymał 1 punkt.

20.2. Jakie dokumenty aplikacyjne powinien dostarczyć kandydat do pracy w hipermarkecie jako kierownik zespołu, zgodnie z powyższą ofertą?

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: CV i list motywacyjny. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.		
A	CV i list motywacyjny	Zdający A za poprawne wskazanie dwóch dokumentów otrzymał 1 punkt.
B	CV	Zdający B za poprawne wskazanie tylko jednego dokumentu otrzymał 0 punktów.

Zadanie 21. (1 pkt)

Wskaż źródła prawa (*kodeks cywilny lub kodeks pracy*) regulujące warunki zawierania poniższych umów. Źródło prawa dopisz przy nazwie umowy.

umowa-zlecenie – kodeks umowa o pracę – kodeks

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: umowa-zlecenie – kodeks cywilny, umowa o pracę – kodeks pracy. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za jedną poprawną odpowiedź, błędne odpowiedzi lub za brak odpowiedzi.		
A	umowa zlecenie – kodeks cywilny umowa o pracę – kodeks pracy	Zdający A za poprawne dobranie dwóch źródeł prawa otrzymał 1 punkt.
B	umowa zlecenie – kodeks pracy umowa o pracę – kodeks pracy	Zdający B za błędne dobranie jednego źródła prawa otrzymał 0 punktów.

Zadanie 22. (1 pkt)

Pan Adam podjął pracę 1 marca 2014 r. Zawarł umowę na okres próbny wynoszący 3 miesiące. 25 kwietnia 2014 pracodawca zdecydował się na rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem.

Przeanalizuj wybrane przepisy kodeksu pracy zamieszczone poniżej, a następnie odpowiedz na pytanie: ile wynosi okres wypowiedzenia w przypadku umowy, którą zawarł Pan Adam?

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: Okres wypowiedzenia wynosi 2 tygodnie. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi.		
A	Okres wypowiedzenia wynosi 2 tygodnie.	Zdający A za poprawną odpowiedź otrzymał 1 punkt.
B	Okres wypowiedzenia wynosi 1 tydzień.	Zdający B za niepoprawną odpowiedź otrzymał 0 punktów.

Zadanie 23. (1 pkt)

Pani Ewa ukończyła niedawno szkołę i stara się o pracę. Uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej. W swoim CV napisała, że potrafi współpracować w zespole. Osoba rekrutująca poprosiła panią Ewę o podanie uzasadnienia tego zapisu.

Zaproponuj uzasadnienie, jakie Pani Ewa może przedstawić w rozmowie kwalifikacyjnej.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Przykładowa odpowiedź: W czasie praktyk zawodowych pracowałam w hurtowni zabawek, gdzie byłam członkiem 5-osobowego zespołu. Nauczyłam się, że ważne jest terminowe i rzetelne wykonywanie swoich obowiązków, ponieważ moja praca była częścią pracy zespołu i od jej jakości zależały rezultaty całego zespołu. Mieliśmy do siebie zaufanie, słuchaliśmy siebie nawzajem, staraliśmy się wspólnie rozwiązywać problemy, jeżeli się pojawiały. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi Uznajemy wszystkie logiczne i trafne odpowiedzi.</p>		
A	<p>W czasie wakacji pracowałam w sklepie, w którym zatrudnionych było 6 osób. Konieczna była dobra współpraca – dzielenie się obowiązkami, pomaganie sobie, jeżeli zachodziła taka potrzeba, np. było więcej klientów na drugim stoisku. Myślę, że byłam dobrym członkiem zespołu, a stali pracownicy szybko mi zaufali i powierzali odpowiedzialne zadania.</p>	<p>Zdający A za logiczne uzasadnienie otrzymuje 1 punkt.</p>
B	<p>W czasie wakacji pracowałam na plantacji truskawek. Właściciel plantacji nie był do końca sprawiedliwy i nie chciał nam uczciwie płacić. Wtedy cały zespół mu się postawił i wszyscy nie chcieli pracować, jeżeli on się nie zobowiąże do uczciwego płacenia.</p>	<p>Zdający B za błędne uzasadnienie otrzymuje 0 punktów.</p>

Zadanie 24. (2 pkt)

Pan Marcin Nowak uzyskał w 2013 dochód ze stosunku pracy, który po odliczeniach wyniósł 52 344,20 zł. Rozlicza się indywidualnie.

Uzupełnij poniższy fragment deklaracji PIT 37 Pana Marcina Nowaka, wykorzystując zamieszczone poniżej informacje.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Poz. 112 – 52 344 Poz. 113 – 8865,90 Poz. 114 – 0 Poz. 115 – 8865,90 Zdający otrzymuje 2 punkty za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędne odpowiedzi lub za brak odpowiedzi. Uzupełnienie poz. 114 i 115 nie jest bezwzględnie wymagane do zaliczenia poprawnej odpowiedzi, a wysokość obliczonego podatku może być wpisana w poz. 115 zamiast w poz. 113.</p>		
A	$52344 \cdot 0,18 - 556,02 = 8865,90$ Poz. 112 – 52 344 Poz. 113 – 8865,90 Poz. 114 – 0 Poz. 115 – 8865,90	Zdający A za poprawne wpisanie podstawy opodatkowania (kwota zaokrąglona do pełnych złotych) – poz. 112 otrzymał 1 punkt oraz za poprawne obliczenie i wpisanie kwoty podatku poz. 113, poz. 115 – 1 punkt. Razem 2 punkty.
B	$52344 \cdot 0,18 - 556,02 = 8865,90$ Poz. 112 – 52 344 Poz. 113 – 8865,90	Zdający B za poprawne wpisanie podstawy opodatkowania (kwota zaokrąglona do pełnych złotych) – poz. 112 otrzymał 1 punkt oraz za poprawne obliczenie i wpisanie kwoty podatku poz. 113 – 1 punkt. Razem 2 punkty.
C	$52344 \cdot 0,18 - 556,02 = 8865,90$ Poz. 112 – 52 344 Poz. 113 – 8865 Poz. 114 – 0 Poz. 115 – 8865	Zdający C za poprawne wpisanie podstawy opodatkowania (kwota zaokrąglona do pełnych złotych) – poz. 112 otrzymał 1 punkt, natomiast za błędne (z zaokrągleniem) wpisanie w pozycji 113 i 115 obliczonego podatku otrzymał 0 punktów. Razem 1 punkt.
D	$52344,20 \cdot 0,18 - 556,02 = 8865,936$ Poz. 112 – 52 344,20 Poz. 113 – 8865,94	Zdający D w pozycji 112 wpisał kwotę podstawy opodatkowania bez zaokrąglenia do pełnych złotych – otrzymał 0 punktów. Błędnie obliczył podatek w poz. 113, ponieważ w obliczeniach nie uwzględnił zaokrąglenia podstawy opodatkowania do pełnych złotych – otrzymał 0 punktów. Razem 0 punktów.

Zadanie 25. (1 pkt)

Poniższy wzór pozwala na obliczenie zysku, jaki można osiągnąć z lokaty bankowej.

$$A = L (1 + o)^n,$$

gdzie:

o – oprocentowanie lokaty (wyrażone ułamkiem dziesiętnym)

n – liczba okresów (lat oszczędzania)

L – wielkość lokaty

A – kwota, jaką uzyska się z lokaty (kapitał + odsetki)

Oblicz, jaką kwotę zysku otrzymasz, jeżeli ulokujesz 2000 zł na 2 lata przy oprocentowaniu rocznym 2%.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Poprawna odpowiedź: $2000 (1 + 0,02)^2 = 2000 \times 1,022 = 2000 \times 1,04 = 2080$ zł Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi		
A	$2000 (1 + 0,02)^2 = 2000 \times 1,022 =$ $2000 \times 1,04 = 2080$ $2080 - 2000 = 80$ Odpowiedź: kwota wynosi 2080 zł.	Zdający A za właściwie obliczoną kwotę lokaty otrzymuje 1 punkt.
B	Odpowiedź: zysk z lokaty wynosi 80,00 zł.	Zdający B otrzymuje 0 punktów, gdyż nie wykonał obliczeń.
C	Odpowiedź: 2040	Zdający C za niewłaściwie obliczoną kwotę otrzymuje 0 punktów.

Zadanie 26. (2 pkt)

Określ płynność (*duża, mała*) i ryzyko (*duże, małe, średnie*) dla poniższych form inwestowania oszczędności.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania	
Poprawne odpowiedzi:			
Forma inwestowania		Płynność	Ryzyko
lokata bankowa terminowa		<i>mała</i>	<i>małe</i>
inwestycje w akcje na giełdzie papierów wartościowych		<i>duża</i>	<i>duże</i>
inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych		<i>duża</i>	<i>średnie</i>
Zdający otrzymuje za poprawne uzupełnienie pięciu lub sześciu luk – 2 punkty. za poprawne uzupełnienie trzech lub czterech luk – 1 punkt. za poprawne uzupełnienie dwóch lub jednej luki – 0 punktów. za brak odpowiedzi – 0 punktów.			

A	Forma inwestowania	Płynność	Ryzyko	Zdający A za poprawnie uzupełnioną tabelę uzyskał 2 punkty.
	lokata ...	<i>mała</i>	<i>małe</i>	
	inwestycje w akcje ...	<i>duża</i>	<i>duże</i>	
	inwestycje w jednostki ...	<i>duża</i>	<i>średnie</i>	
B	Forma inwestowania	Płynność	Ryzyko	Zdający B za poprawnie uzupełnione cztery luki otrzymał 1 punkt.
	lokata ...	<i>duża</i>	<i>małe</i>	
	inwestycje w akcje ...	<i>duża</i>	<i>duże</i>	
	inwestycje w jednostki ...	<i>średnie</i>	<i>średnie</i>	

Zadanie 27. (1 pkt)

Pojęcie etycznego biznesu może być rozpatrywane w wielu aspektach, m.in. w relacjach ze środowiskiem, klientami, partnerami biznesowymi.

Podaj jeden przykład etycznego zachowania przedsiębiorstwa wobec jego klientów.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dbanie o wysoką jakość produktów.</i> • <i>Stosowanie surowców i materiałów sprawdzonych i bezpiecznych.</i> • <i>Szybkie reagowanie na wszystkie stwierdzone nieprawidłowości w sprzedawanych towarach.</i> • <i>Uczciwe załatwianie reklamacji.</i> • <i>Stosowanie uczciwej reklamy.</i> <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi Uznajemy wszystkie logiczne i trafne odpowiedzi.</p>		
A	Przykładem etycznego zachowania przedsiębiorstwa wobec jego klientów może być wymiana na koszt przedsiębiorstwa wadliwych opon zamontowanych w nowych samochodach marki XYZ w roku 2013.	Zdający A za podanie prawidłowego przykładu otrzymał 1 punkt.
B	Przykładem etycznego zachowania przedsiębiorstwa wobec jego klientów może być wymiana na koszt klienta wadliwych opon zamontowanych w nowych samochodach marki XYZ w roku 2013.	Zdający B za podanie błędnego przykładu otrzymał 0 punktów.

Zadanie 28. (1 pkt)

Uzupełnij poniższy opis.

Przełożony w miejscu pracy przydziela pracownikowi zadania bezsensowne i zbędne, poniżej jego kwalifikacji, często z krótkim, nierealnym terminem realizacji, ośmiesza pracownika i sugeruje zaburzenia psychiczne, ciągle krytykuje wykonywaną pracę. Wszystkie te działania, które są nieetyczne i zakazane w przepisach prawa pracy, noszą nazwę

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Poprawna odpowiedź: Przełożony w miejscu pracy przydziela pracownikowi zadania bezsensowne i zbędne, poniżej jego kwalifikacji, często z krótkim, nierealnym terminem realizacji, ośmiesza pracownika i sugeruje zaburzenia psychiczne, ciągle krytykuje wykonywaną pracę. Wszystkie te działania, które są nieetyczne i zakazane w przepisach prawa pracy, noszą nazwę mobbingu. Zdający otrzymuje 1 punkt za udzielenie poprawnej odpowiedzi. Zdający otrzymuje 0 punktów za błędną odpowiedź lub za brak odpowiedzi</p>		
A	<p>Przełożony w miejscu pracy przydziela pracownikowi zadania bezsensowne i zbędne, poniżej jego kwalifikacji, często z krótkim, nierealnym terminem realizacji, ośmiesza pracownika i sugeruje zaburzenia psychiczne, ciągle krytykuje wykonywaną pracę. Wszystkie te działania, które są nieetyczne i zakazane w przepisach prawa pracy, noszą nazwę <u>mobbingu</u>.</p>	<p>Zdający A za udzielenie poprawnej odpowiedzi otrzymał 1 punkt.</p>
B	<p>Przełożony w miejscu pracy przydziela pracownikowi zadania bezsensowne i zbędne, poniżej jego kwalifikacji, często z krótkim, nierealnym terminem realizacji, ośmiesza pracownika i sugeruje zaburzenia psychiczne, ciągle krytykuje wykonywaną pracę. Wszystkie te działania, które są nieetyczne i zakazane w przepisach prawa pracy, noszą nazwę <u>lobbingu</u>.</p>	<p>Zdający B za udzielenie błędnej odpowiedzi otrzymał 0 punktów.</p>